

Jak se prohrabat ke Kristu

Rožnov, Střítež, 29.9.2013

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: 3. Mojžíšova 4, 27 – 35

Text: Lukáš 5, 17 – 26

Jednoho dne učil a kolem seděli farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských a judských vesnic i z Jeruzaléma. Moc Páně byla s ním, aby uzdravoval. A hle, muži nesli na nosítkách člověka, který byl ochrnutý, a snažili se ho vnést dovnitř a položit před něj. Když viděli, že ho nepronosou zástupem, vystoupili na střechu, udělali otvor v dlaždicích a spustili ochrnutého i s lůžkem přímo před Ježíšem. Když viděl jejich víru, řekl tomu člověku: "Tvé hříchy jsou ti odpuštěny." Zákoníci a farizeové začali uvažovat: "Kdo je ten člověk, že mluví tak rouhavě? Kdo může odpustit hříchy, než sám Bůh?" Ježíš však poznal jejich myšlenky a odpověděl jim: "Jak to, že tak uvažujete? Je snadnější říci 'Jsou ti odpuštěny tvé hříchy', nebo říci 'Vstaň a chod'?' Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy," řekl ochrnutému: "Pravím ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů." A ihned před nimi vstal, vzal to, na čem ležel, šel domů a chválil Boha. Všechny zachvátil úžas a chválili Boha. Byli naplněni bázní a říkali: "Co jsme dnes viděli, je nad naše chápání."

Zdá se, že Ježíš si na malý zájem nemohl stěžovat. Už příběhy, které tomu dnešnímu předcházejí, zobrazují vysloveně masové scény. Pátá kapitola Lukáše začíná sdělením, že se jednou lidé na Ježíše tak tlačili, že musel vstoupit na loď a učit je z lodi. A když uzdravil malomocného, zvěst se o něm rozšířila tak, že se k němu scházely celé zástupy. Nebylo to tedy tak, že by Ježíš nikoho nezajímal. Ani dnes tomu tak není. I dnešního člověka zajímá duchovní rozměr života, otázky kolem víry, případně i to, co Ježíš přináší a co může nabídnout. Ale většinou to zkrachuje na tom, že se k opravdovému Ježíši Kristu běžní lidé vůbec nedostanou. Člověk musí mít opravdu velkou víru, aby se přenesl přes tu všechnu člověčinu a porušenost Ježíšových vyznavačů a dostal se k samotnému Kristu.

Tak nám to alespoň vykresluje Lukáš ve svém vyprávění. „Jednoho dne Ježíš učil a kolem seděli farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských a judských vesnic i z Jeruzaléma.“ Tedy velmi vybraná společnost. Židovští intelektuálové a lidé velmi zbožných mravů. Skoro to vypadá jako nějaký sjezd nebo konference nebo kemp nebo kurs nebo jiná židovská církevní akce. Markovo podání téhož příběhu situuje Ježíše do Kafarnaum, kam se Ježíš po uvěznění Jana Křtitele přestěhoval z Nazareta, patrně do domu Šimonova a Ondřejova. V každém případě je tam tolik lidí, že naplnili celý dům, kde Ježíš učil.

A teď si představte, že tam přišel člověk, který potřeboval Ježíšovu pomoc. Po pravdě řečeno, on tam nepřišel. Museli ho tam přinést, protože byl ochrnutý. Bratři a sestry, co znamená ono „ochrnutý“? Tento výraz se používal pro každého, kdo nebyl plně pohyblivý a byl odkázán na pomoc druhých. V řeckém výrazu „paralytikos“ slyšíme, že to byl člověk paralyzovaný, ochromený, neschopný pohybu, neschopný něco udělat. Známe takové lidi. Když stanou před domem, kde se zvěstuje Ježíšovo evangelium, tak nejsou vůbec schopni vejít dovnitř. Nejsou schopni překročit práh kostela.

Nedávno mi vyprávěla jedna sestra, že v jejich sboru organizuje setkávání maminek s malými dětmi. Pozvala také své přítelkyně a kamarádky, které jsou na mateřské dovolené. Ty byly nápadem nadšené. Říkal: „Ano my rády přijdeme, kde se to koná?“ „Ve sborovém domě.“ „Aha, tak to ne. Tam my nepůjdeme.“ Vstoupit na církevní půdu mnohé lidi ochromuje. A nemůžou s tím nic dělat. Není to jejich vina. Bez cizí pomoci to nezvládnou.

Tato vnitřní neschopnost a ochromenost není jedinou překážkou na cestě ke Kristu. Druhou překážkou, přes kterou se lze často jen těžko přenést, jsou lidé kolem Ježíše. Když byl ochrnutý přinesen k domu, kde byl Ježíš, jaký obraz se tomu potřebnému člověku naskytl? Vidí dům, kde se zvěstuje Ježíšovo slovo, ale Ježíše nevidí. Vidí jenom lidi. Ba co víc, vidí jen, slušně řečeno, jejich záda. Vidí, jak se k němu stavějí zády. Dům plný lidí, kteří sice mají uvnitř svého Ježíše, ale vůči potřebným a nemohoucím se stavějí zády. Oni mají Ježíše, který jim káže, který má moc je uzdravovat, ale druhým k tomu Ježíši sami uzavírají přístup. Církev je často vybranou společností, shromážděním lidí velmi zbožných a kultivovaných, a přesto nebo i právě proto se stávají překážkou pro lidi, kteří jsou vně, ale kteří také Krista potřebují.

Bratři a sestry, my, kteří jsme měli to štěstí, že jsme byli mezi prvními, kdo se dostali do domu církve, kdo obsadili místo v prvních řadách kolem Ježíše, kdo jsme přišli včas, někdo třeba už jako malý v rodině nebo v nedělní škole, jsme spokojeni, že jsme uvnitř. Máme rádi to pevně semknuté společenství kolem Kristova slova a svátostí. Ale ptejte se sami sebe, zda ta naše semknutost nepůsobí také tak, že je neproniknutelná pro ty, kteří nejsou zvyklí v tom chodit, kteří nejsou schopni se sami dostat dovnitř, protože potřebují možná trochu víc prostoru, víc tolerance a ohleduplnosti ze strany těch, kdo už jsou uvnitř. Jsou lidé, kteří s nějakým svým handicapem nemají mezi námi šanci. Ustoupíme jim, aby se mohli dostat k Ježíši? Jsme ochotni k ústupkům?

V tom dnešním příběhu jen veliká víra překonala nepřístupnost církve, shromážděné kolem Ježíše. Podle Markova evangelia to byli čtyři lidé, kteří ochrnutého dostali až k Ježíšovi. A dostali ho tam velmi netradičním způsobem. Tak, že nabourali něčí stavbu, trochu to tam pobořili, ale výsledkem bylo, že ochrnutý odešel osvobozen od hříchů a zdrav.

Neumíme si dost dobře představit scénu, jak lidé uvnitř domu naslouchají Ježíšovým slovům a na hlavu se jim přitom sype omítka ze stropu a je slyšet rozebírání střechy. Nevíme, zda se z přítomných někdo snažil takovému vandalismu zabránit. Ale byla to Boží milost, že se nakonec podařilo střechu rozbít a nemocného spustit rovnou před Ježíše. Co si asi museli ti čtyři, kteří se snažili ochrnutému pomoci, vyslechnout od těch lidí dole? Rozbíváte náš dům! Narušujete naše shromáždění. Ale i jinak to muselo být nepříjemné. Představte si, že je někde v uzavřené místnosti směstnáno množství lidí, teď je tam nesnesitelné horko, všichni se pochopitelně potí, teď když jste v tom nějakou dobu, tak už to možná necítíte, ale když ti nahoře udělali ve střeše otvor, jaký puch se na ně musel vyvalit z toho shromáždění! Jen veliká víra, že někde tam dole je Ježíš, přiměla ty opovážlivce, aby ochrnutého spustili mezi shromážděné farizeje a zákoníky. Prohrabat se k Ježíši vyžaduje velkou porci odvahy a víry a možná se to neobejde bez nějaké té destrukce toho, čím církev Ježíše obestavěla. Ale na druhou stranu příchod ochrnutého znamenal konečně čerstvý vzduch pro všechny shromážděné.

Vrcholem příběhu ale není víra ochrnutého v Ježíšovu moc, ani díra ve střeše, tedy to, co vykonali nějakí čtyři odvážlivci, ale ještě mnohem provokativnější čin Ježíšův. Dosud si mohli shromáždění farizeové a zákoníci myslet, že Ježíš je na jejich straně a spolu s nimi ochrnutého odsoudí pro jeho hříchy. Takové farizejské myšlení je někdy i v nás: To, že lidé nejsou schopni přijít do kostela, jim klademe za vinu jako důsledek jejich bezbožnosti. Jsme ochotni jim toto stigma bezbožníků odpustit jedině tenkrát, překonají-li sami svou duchovní bezmoc. Ježíš to obrací naruby. První, co učiní, je, že ochrnutému, aniž by ho on o to prosil, zvěstuje: „Tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“ Tzn., Bůh se na tebe dívá s láskou, jako na svého syna, kterého miluje, pro kterého otevírá svou náruč a přijímá tě takového, jaký jsi, beze všech podmínek a předpokladů. On tě osvobozuje ode všech stigmat, nálepek, poskvrn, předsudků, pomluv lživých i pravdivých, osvobozuje tě od lidských hodnocení a kritik, on vidí, co jsi skutečně zač, a miluje tě.

Farizeje a zákoníky Ježíšovo jednání pobouřilo. Ne, že by neznali odpuštění. Ale prý jen Bůh může odpustit, a to tak, jak je psáno v Mojžíšově zákoně. Kajícíník musí sám přijít, přinést oběť na odpuštění vin, a teprve potom nad ním kněz vyhlásí Boží odpuštění. Farizeové nevěří, že by se Bůh mohl k člověku jen tak přiblížit v Ježíšově zvěstování a v jeho skutcích lásky. Pro ně je postižení ochrnutého přesvědčivým důkazem, že na něm spočívá Boží hněv a zasloužený trest. Pro Ježíše je to naopak výzva, aby chromého osvobodil od falešného pocitu, že Bůh na něj zanevřel a že je Bohem zavržen. I ten chromý se možná domníval, že je třeba napřed vnějšího uzdravení, aby poznal, že Bůh je mu nakloněn. Ježíš ale ukazuje, že Boží náklonnost k člověku nelze hodnotit podle momentálního zdravotního stavu. Ochrnutému bylo odpuštěno, aniž musel být uzdraven. Následný zázrak uzdravení, z Ježíšovy strany vlastně jakýsi bonus, je pouze dodatečným viditelným znamením neviditelné milosti Boží.

Demonstrace suverénní Boží lásky a milosti je vrcholem příběhu. Samotná víra ochrnutého člověka se tu nevyznačuje žádným hrdinským činem. Dokonce se tu setkáváme s tím, že ho drží jen víra jeho přátel. Ti pochopili, že víru nemají jen pro svůj osobní vztah k Bohu, ale že na ní závisí i život bližního. Něco takového jsem zakusil nyní v nemocnici, když jsem zcela bezmocně ležel na operačním stole, a pro zdárný průběh operace jsem nemohl udělat vůbec nic, dokonce jsem v té chvíli ani nebyl při vědomí. Stejně tak onen ochrnutý z dnešního evangelijního příběhu, pouze zavěšený v nějaké houni, se bezvládně spouští před Ježíše s pocitem asi takovým, jak to zpíváme v jedné písni: Na milost tvou se spouští mé srdce již. Ty rájem veď neb pouští je spokojíš. U noh tvých sedě, Pane, na každý den, necht' stane se, co stane, chci věřit jen. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, k tobě smíme přicházet s důvěrou a spolehnutím. Dej, ať nás neodradí chatrnost a nedokonalost tvé církve. Dej, ať my sami nejsme překážkou pro druhé, ale naopak ať nás víra vede k odpovědnosti za naše bližní. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Modlíme se, Pane, za tvou církev. Aby byla domovem pro všechny bez rozdílu. Aby nestrhávala pozornost na sebe, ale vyvyšovala ve svém středu tvé svaté jméno. Aby byla světlem tomuto světu, městem na hoře ležícím a solí země. / Modlíme se také za všechny společensky a sociálně vyloučené, aby našli domov. Modlíme se za ty, kterým se děje křivda a příkoří, aby se jim dostalo spravedlnosti. Modlíme se za nepochopené, aby se jim dostalo pochopení. Modlíme se za postižené, aby se jim dostalo obleduplnosti. Modlíme se za ty, kdo jsou jiní než my, aby se jim od nás dostalo přijímající lásky. Modlíme se za různé generace v našich rodinách a sborech, aby mezi nimi vládla tolerance a vzájemný respekt. Prosíme za pokoj a mír ve světě, zvláště tam, kde se bojuje a vraždí.*